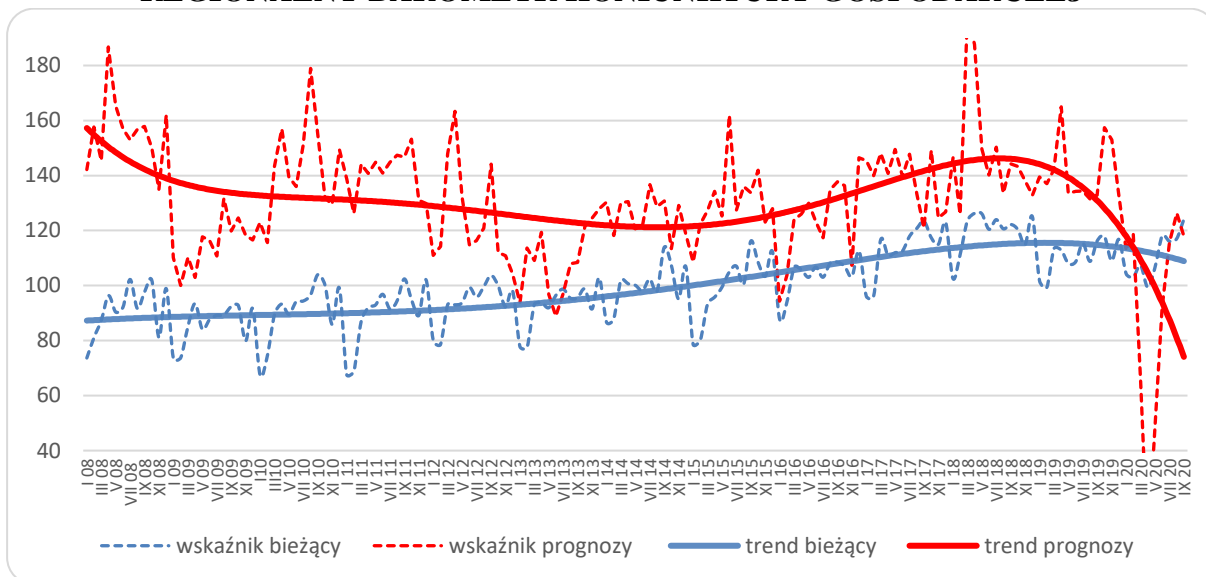

Analiza koniunktury w województwie warmińsko-mazurskim

(Stan na koniec III kwartału 2020 r. oraz prognoza na najbliższe 3 miesiące)

REGIONALNY BAROMETR KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Źródło: badania własne.

WSKAŹNIK		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
BIEŻĄCY	2019	102	99,5	113,6	113,1	115,9	113,1	120,2	113,5	122,8	124,9	115,2	125,0
	2020	108,2	107,9	113,5	100,0	107,0	118,5	116,1	117,0	124,1			
PROGNOZA	2019	138,5	135,9	140,9	163,8	132,2	133,1	133,2	130,3	131,8	156,9	152,5	132,1
	2020	111,4	117,7	67,6	5,5	49,7	92,4	115,6	126,4	117,9			

Źródło: badania własne.

I. Synteza

1. Spadek koniunktury w przemyśle
2. Poprawa koniunktury w budownictwie
3. Spadek stopy bezrobocia
4. Inflacja powyżej poziomu dopuszczalnego przez NBP
5. Wzrost obrotów w handlu detalicznym

Stan koniunktury gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim na koniec III kwartału 2020 r. był lepszy od analogicznego okresu roku poprzedniego. Wartość bieżąca regionalnego barometru koniunktury we wrześniu 2020 r. była wyższa od wartości sprzed 12 miesięcy o 1,3 pkt. i wyniosła 124,1 pkt. Natomiast wartość 3-miesięcznej prognozy wyniosła 117,9 pkt. i jest niższa od wartości z września 2019 r. o 13,9 pkt. Wartość ta jest natomiast wyższa o 25,5 pkt. od wartości wskaźnika z czerwca 2020 r.

Pozytywnie na wartość bieżącą regionalnego barometru koniunktury w III kwartale 2020 r. wpływały wyniki wskaźników cząstkowych w zakresie: produkcji budowlano-montażowej, sprzedaży detalicznej, poziomu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach oraz informacje z rynku pracy, dotyczące liczby bezrobotnych oraz liczby ofert pracy. W III kwartale negatywnie na

wartość barometru oddziaływały natomiast dane dotyczące zmian produkcji przemysłowej na Warmii i Mazurach.

W odniesieniu do poziomu wskaźnika 3-miesięcznej prognozy, na koniec III kwartału 2020 r. ciągle obserwujemy wartości bardzo niskie na tle ostatniego roku. Pozytywnym elementem na tym tle jest poprawa zmiennych składowych tworzących wskaźnik prognozy, zwłaszcza na tle wyników z II kwartału br. Dotyczy to w szczególności liczby zgłoszeń budowlanych, ale także sytuacji w sektorze bankowym i stanu gospodarki Niemiec – głównego partnera handlowego Polski.

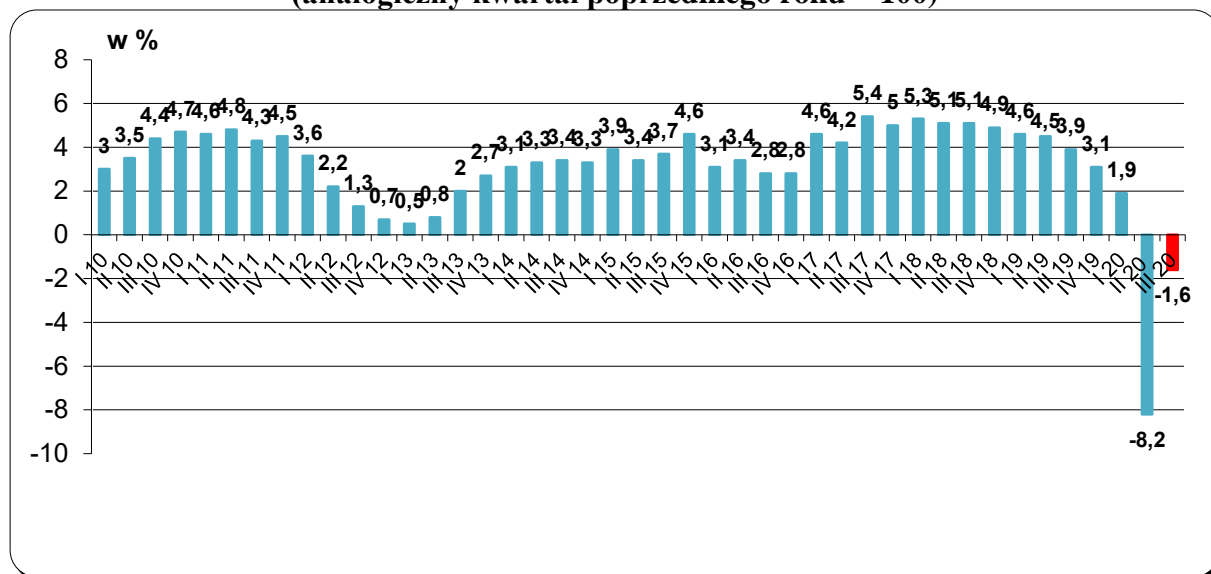
II. Sytuacja gospodarcza w Polsce

Według danych GUS, **na koniec III kwartału 2020 roku tempo wzrostu produktu krajowego brutto** w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku było ujemne i wyniosło -1,6%. Tempo wzrostu PKB względem poprzedniego kwartału było z kolei dodatnie i wyniosło 7,7%. Oznacza to, że o ile w ujęciu kwartalnym nastąpiło silne odbicie w gospodarce, to w ujęciu rocznym nadal mamy do czynienia z kurczeniem się gospodarki. Na podstawie dotychczasowych informacji oraz tego, że jednak mamy II falę pandemii, można już sformułować wniosek, że III kwartał br. był najlepszym dla gospodarki w tym roku. Po wiosennym załamaniu (II kwartał) polska gospodarka znacząco zwiększyła swą aktywność, głównie za sprawą silnego odbicia konsumpcji. Złożyło się na to: odmrożenie aktywności po wygaszeniu gospodarki w II kwartale, wysokie transfery fiskalne państwa, które zdołały zahamować wzrost bezrobocia oraz naturalny efekt tzw. odroczonego popytu konsumpcyjnego. Drugim filarem wzrostu PKB w III kwartale był przemysł, który funkcjonował w zasadzie w normalnym trybie. Wśród branż przemysłu, które nie tylko nie obniżyły poziomu produkcji, ale nawet ją zwiększyły były dwie: naftowo-koksowa oraz produkcja mebli. Względem ubiegłego roku handel detaliczny oraz przemysł uległy zwiększeniu o ok. 3%, co było wynikiem spektakularnym na tle państw UE. Wysokie i dodatnie wyniki odnotowano również w budownictwie, które w znacznym stopniu uniknęło skutków zamrożenia gospodarki. Na tle powyższych branż trudna sytuacja – i to już drugi kwartał z rzędu – panuje w usługach. Jest to konsekwencja specyfiki kryzysu, w jakim się znajdujemy. Niestety ostatni kwartał tego roku nie będzie pod tym względem lepszy. Spadek aktywności w zakresie usług jest związany z ponownym wzrostem liczby zachorowań oraz wprowadzaniem przez rząd kolejnych obostrzeń. Jest to o tyle istotne, gdyż sektor usług rynkowych w naszym kraju generuje wartość porównywalną z wartością sprzedaży detalicznej.

Drugim, obok niskiego popytu na usługi problemem w polskiej gospodarce w roku 2020, jest bardzo niski poziom inwestycji. Fakt wykorzystywania przez przedsiębiorstwa niepełnych mocy wytwórczych sprawia, że firmy koncentrują się głównie na utrzymaniu płynności finansowej, zaś plany inwestycyjne odkładają na okresy późniejsze. Wprawdzie względem II kwartału nakłady inwestycyjne uległy nieznacznej poprawie, jednak tylko 20% firm w najbliższym czasie planuje nowe inwestycje. Większość firm deklaruje powrót do inwestowania najwcześniej za rok, co oznacza, że dopiero wówczas nastąpi powrót gospodarki na ścieżkę długookresowego wzrostu gospodarczego. Zmiany poziomu dynamiki PKB w Polsce w relacji do analogicznego kwartału poprzedniego roku zaprezentowano na wykresie 2.

Wykres 2.

**Kwartałna dynamika PKB w Polsce
(analogiczny kwartał poprzedniego roku = 100)**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Tempo wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych w III kwartale 2020 r. wyniosło 3,1%, wobec 3,2% w II kwartale 2020 r. Obserwując trend zmian cen, można stwierdzić, że największy wpływ na ich wzrost, miały zmiany cen odzieży i obuwia (+3%), wydatków związanych z edukacją (+1%), wydatków związanych z użytkowaniem mieszkania (+0,4%) oraz wydatków na wyposażenie mieszkania (+0,2%). Spadek cen dotyczył natomiast: żywności i napojów bezalkoholowych (-0,1%), wydatków na zdrowie (-0,1%), transport (-0,4%), rekreację i kulturę (-0,6%) oraz łączność (-0,9%). Prawdopodobnym scenariuszem zmian cen w IV kwartale br., z uwagi na osłabienie popytu, jest wyhamowanie wzrostów cen, zwłaszcza usług rynkowych.

III. Metodyka budowy barometru koniunktury dla Warmii i Mazur

Do skonstruowania syntetycznego indeksu koniunktury gospodarczej w województwie warmińsko-mazurskim wykorzystano zagregowane dane dotyczące następujących makrowielkości gospodarczych:

- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy
- Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę
- Liczba ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy
- Dynamika przeciętnego wynagrodzenia sektorze przedsiębiorstw
- Dynamika produkcji budowlano-montażowej
- Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
- Dynamika sprzedaży detalicznej
- Liczba udzielonych pozwoleń na budowę
- Wartość wskaźnika IFO dla gospodarki niemieckiej
- Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym Pengab

Wszystkie zmienne zostały uwzględnione w miesięcznych interwałach. W celu zniwelowania efektu kumulacji przyrostów wartości wszystkich zmiennych przeliczono na różnice między sąsiadującymi okresami, wykorzystując przy tym formułę przyrostu

symetrycznego Shishkina. Operacja ta ma na celu zachowanie symetryczności dodatnich i ujemnych zmian wartości danej zmiennej¹.

Kolejnym krokiem w konstruowaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury jest eliminacja składnika o charakterze sezonowym z danych empirycznych szeregów czasowych. Najpopularniejszą metodą służącą dekompozycji szeregów czasowych jest procedura ARIMA. Metoda ta wykorzystuje koncepcję średniej ruchomej dla oszacowania wartości składnika sezonowego². Z uwagi na fakt, iż niektóre wartości zmiennych były dostępne już po desezonalizacji, wspomnianą procedurę przeprowadzono jedynie w odniesieniu do części zmiennych.

Celem kolejnej procedury jest podział uwzględnionych w analizie koniunktury gospodarczej zmiennych na trzy kategorie: zmienne wyprzedzające, równoczesne i opóźnione. Ma to istotne znaczenie w określaniu charakteru oddziaływania zmiennej składowej na bieżący stan koniunktury, wyrażony za pomocą syntetycznego wskaźnika. Punktem odniesienia dla ww. kategorii jest tzw. szereg referencyjny, którym najczęściej jest zmienna obrazująca zmiany zatrudnienia bądź wielkości produkcji. W niniejszej analizie jako szereg referencyjny przyjęto wartość produkcji sprzedanej przemysłu.

W efekcie przeprowadzonej analizy korelacji oraz badania metodą głównych składowych dokonano wyselekcjonowania zmiennych wg kryterium podziału na wyprzedzające i równoczesne w stosunku do fluktuacji koniunkturalnych³.

Podstawą do konstrukcji wskaźnika równoczesnego są: liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, dynamika przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, dynamika produkcji budowlano-montażowej, dynamika produkcji sprzedanej przemysłu, dynamika sprzedaży detalicznej.

Do zmiennych o właściwościach wyprzedzających stan koniunktury gospodarczej zaliczono: liczbę wyrejestrowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę, liczbę ofert pracy niesubsydiowanej złożonych w urzędach pracy, liczbę wydanych pozwoleń na budowę, wskaźnik IFO określający stan klimatu gospodarczego w strefie euro oraz wskaźnik klimatu w sektorze bankowym Pengab.

Następnym etapem w trakcie tworzenia syntetycznego wskaźnika koniunktury jest standaryzacja zmiennych składowych. Celem tej operacji jest ograniczenie wpływu wskaźników o dużej zmienności na ostateczne wartości wskaźnika syntetycznego⁴.

Ostatnim krokiem przy budowaniu wskaźnika koniunktury gospodarczej jest agregacja zmiennych składowych do postaci indeksu złożonego. Dokonuje się jej najczęściej poprzez sumowanie zestandaryzowanych przyrostów poszczególnych zmiennych lub przez obliczenie średniej wartości tych przyrostów.

Oddzielną kwestią pozostającą do rozstrzygnięcia na końcowym etapie obliczania wskaźnika koniunktury jest określenie kryterium doboru wag przypisanych poszczególnym

---

¹ Herbst. M. 2003, *Koniunktura gospodarcza metropolii*, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”; Moore G. 1969, *Generating leading indicators from lagging indicators*, Western Economic Journal 6.

² Procedura ARIMA została przeprowadzona przy wykorzystaniu programu STATISTICA 10.pl.

³ W analizie koniunktury gospodarczej Polski zrezygnowano z tworzenia syntetycznego wskaźnika opóźnionego

⁴ Szerzej na ten temat: Malina A. 2004, *Wielowymiarowa analiza przestrzennego zróżnicowania struktury gospodarki Polski według województw*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

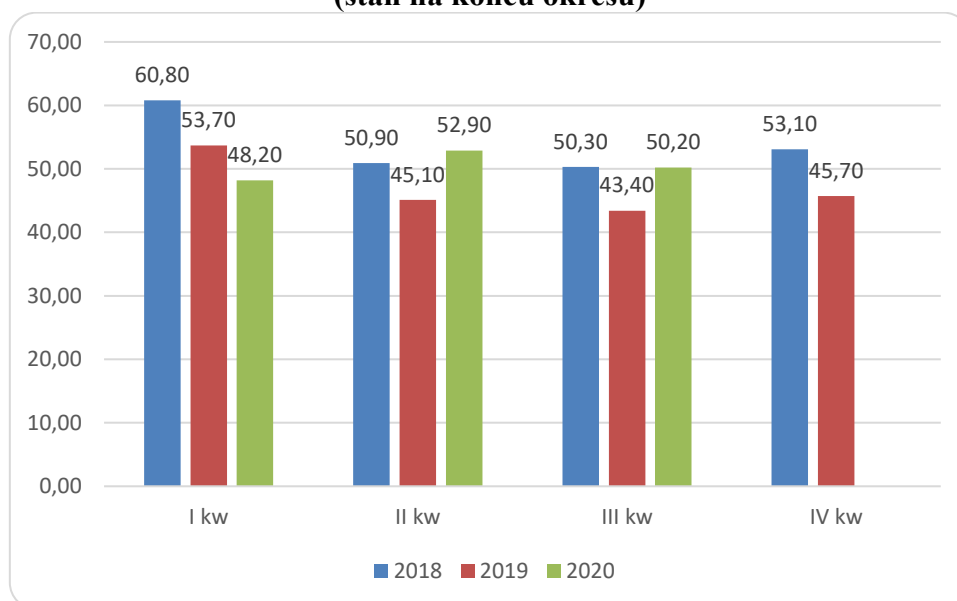
elementem składowym. Przy obliczaniu syntetycznego wskaźnika koniunktury przyjęto jako kryterium udziału poszczególnych zmiennych w kształtowaniu ostatecznej jego wartości siłę korelacji z szeregiem odniesienia.

IV. Analiza składowych barometru koniunktury gospodarczej dla województwa warmińsko-mazurskiego

Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie na koniec III kwartału 2020 r. liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wzrosła o 15,7%, tj. o 6,8 tys. osób. W relacji do II kwartału br. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2,7 tys. osób, tj. o 4,9%. Spowodowało to spadek stopy bezrobocia w regionie, która na koniec września osiągnęła poziom 9,9%. Była to wprawdzie wartość niższa od poziomu z czerwca o 0,5 pp., jednak względem września 2019 r. – wyższa o 1,3 pp. Liczbę osób pozostających bez pracy w regionie Warmii i Mazur w ujęciu kwartalnym przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3.

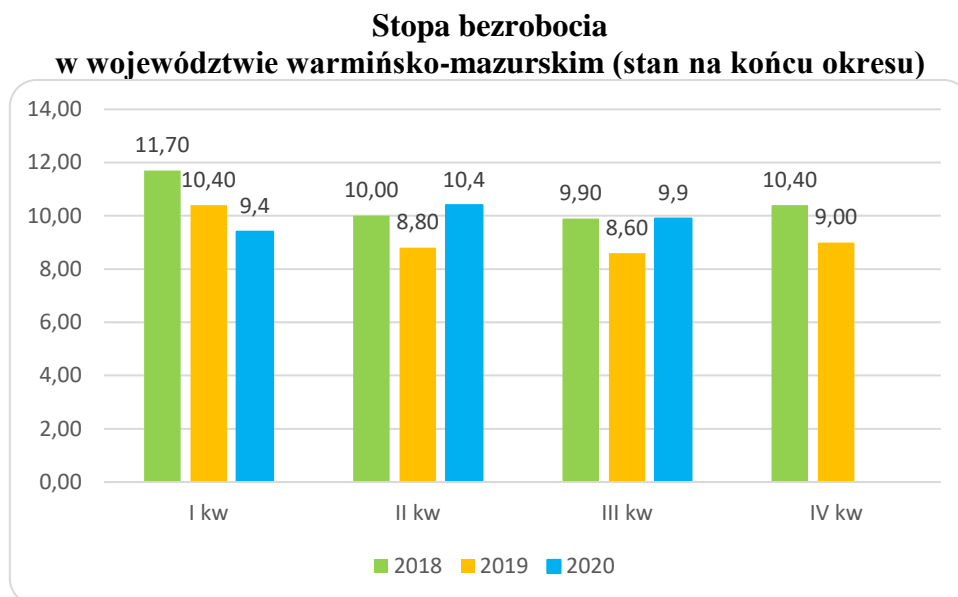
Liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim (stan na końcu okresu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Należy przypuszczać, że w IV kwartale br. nastąpi wzrost stopy bezrobocia o 0,4-0,6 pp., co wynikać będzie z negatywnego oddziaływania czynników sezonowych, a przede wszystkim ponownego wprowadzania obostrzeń w funkcjonowaniu firm, zwłaszcza usługowych (turystyka, hotele, restauracje). Jest to tym bardziej prawdopodobne, że skala pomocy państwa w czasie II fali pandemii będzie znacznie bardziej ograniczona, w porównaniu do pomocy z II kwartału br. Zmiany stopy bezrobocia na koniec kolejnego kwartału przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4.

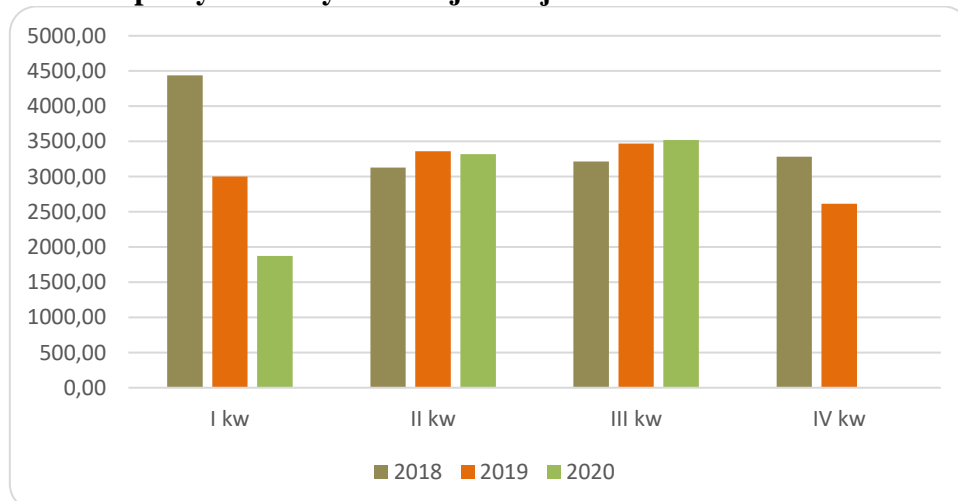

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W tym kontekście istotnym elementem, określającym zdolność firm do tworzenia nowych miejsc pracy, jest liczba ofert pracy, w tym zwłaszcza ofert pracy niesubsydiowanej. Stanowi ona o poziomie konkurencyjności regionalnych przedsiębiorstw w gospodarce rynkowej. **W III kwartale 2020 r. w regionie Warmii i Mazur liczba ofert pracy niesubsydiowanej stanowiła 76% wszystkich ofert**, i była zbliżona do analogicznego okresu ubiegłego roku. W ujęciu względnym nastąpił jednak spadek ofert pracy niesubsydiowanej o 20%. Dane te świadczą o wysokim stopniu niepewności przedsiębiorców odnośnie perspektyw zmian zamówień i produkcji w najbliższym czasie, jak również okresu utrzymywania się obostrzeń związanych z pandemią oraz skutków z tym związanych. Okres III kwartału oznacza zazwyczaj wzrost popytu na pracę, co wynika z sezonowości niektórych branż gospodarki (rolnictwo, turystyka, budownictwo). W bieżącym roku pozytywny efekt sezonowości jest częściowo niwelowany ograniczeniem zatrudnienia spowodowanego mniejszymi rozmiarami popytu, jak również pogorszeniem perspektyw podmiotów gospodarczych w najbliższym okresie. Liczbę ofert pracy w ujęciu kwartalnym zaprezentowano na wykresie 5.

Wykres 5.

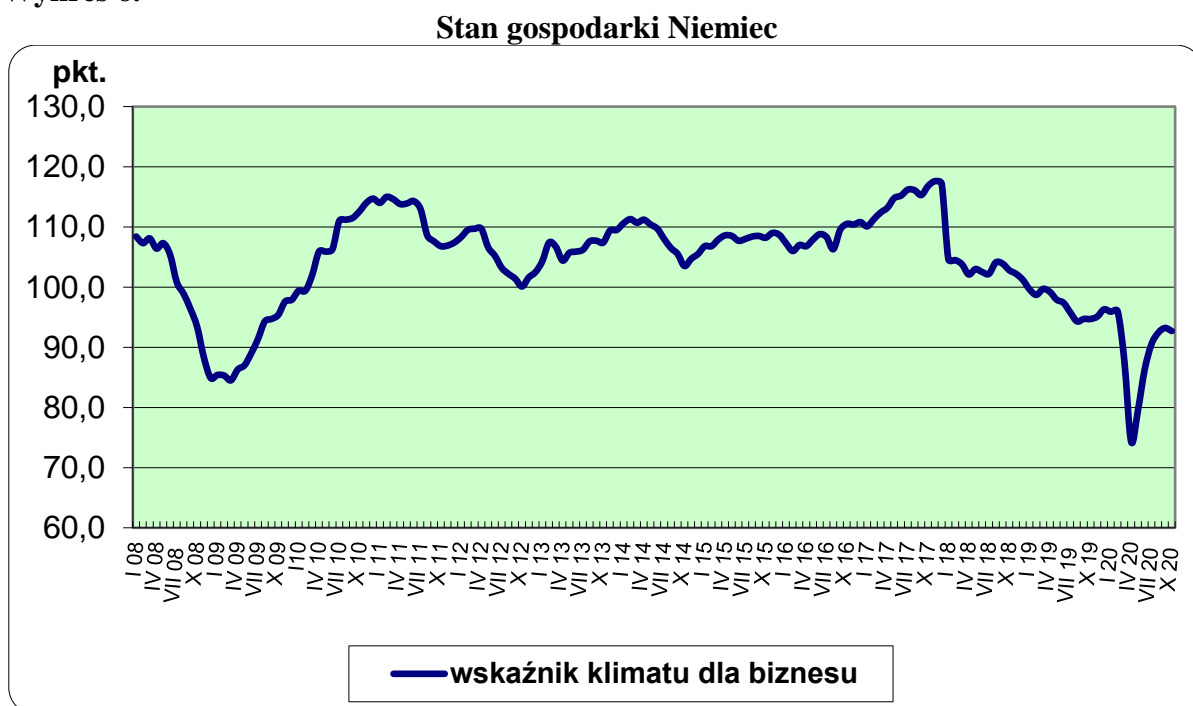
Liczba ofert pracy niesubsydiowanej w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Wpływ na gospodarkę Warmii i Mazur ma również sytuacja gospodarcza zagranicą. Okres III kwartału 2020 r. cechował się nieznaczną poprawą stanu koniunktury gospodarczej, względem poprzedniego kwartału, wśród przedsiębiorstw kluczowej dla państw strefy euro – gospodarki niemieckiej. Wartość wskaźnika IFO obrazującego klimat dla biznesu w Niemczech na koniec września 2020 r. wyniosła 93,2 pkt. i była wyższa od wartości z końca II kwartału br. o 2,7 pkt. W relacji do wskaźnika z analogicznego okresu poprzedniego roku ocena ta była niższa o 1,5 pkt. Pomimo poprawy wskaźników gospodarczych tempo wzrostu gospodarczego w Niemczech w całym 2020 r. będzie ujemne i oscylować będzie wokół -4%. W gospodarce niemieckiej podobnie jak w Polsce widać odbicie w III kwartale. Jest to efekt wzrostu popytu wewnętrznego w tym kraju, ale również wzrostu eksportu, głównie do Chin, gdzie II fala pandemii ma znacznie łagodniejszy przebieg od krajów UE. Jest to pozytywna informacja, ponieważ krajowe przedsiębiorstwa są niejednokrotnie poddostawcami i kooperantami niemieckich firm. Daje to nadzieję, po niewątpliwym spadku w II kwartale br., na odbicie produkcji w IV kwartale br. oraz kolejnych okresach. Syntetyczny obraz koniunktury gospodarki Niemiec przedstawiono na wykresie 6.

Wykres 6.

Źródło: <https://www.ifo.de/node/48084>.

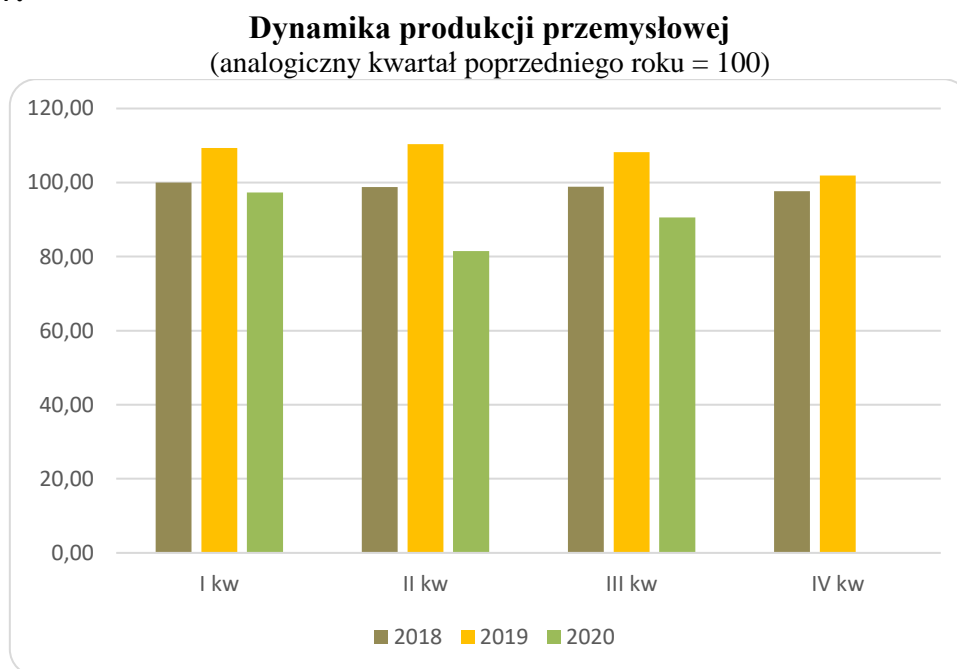
Produkcja sprzedana przemysłu województwa warmińsko-mazurskiego w cenach stałych była na koniec III kwartału 2020 r. o 9,4% niższa niż przed rokiem i o 3% wyższa w porównaniu z poziomem produkcji z II kwartału br. W tym samym okresie produkcja przemysłowa w Polsce wzrosła w ujęciu rocznym o 2,8%, natomiast w relacji do II kwartału br. nastąpił wzrost o 4,5%. Wyniki przemysłu w regionie są gorsze od krajowych.

Niższy niż we wrześniu ub.r. poziom produkcji wystąpił w 10 spośród 28 występujących w województwie działach przemysłu. Największy spadek produkcji odnotowano w produkcji: artykułów spożywczych (-44,4%) oraz produkcji energii elektrycznej (-19,3%). Wzrost sprzedaży odnotowano m.in. w produkcji: pozostałego sprzętu transportowego (o 30,5%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 25,3%), mebli (o 18,5%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,9%). W okresie styczeń–wrzesień 2020

r. produkcja sprzedana przemysłu była o 17,5% niższa niż przed rokiem. Wydajność pracy w przemyśle na 1 zatrudnionego w tym okresie była o 8,1% niższa niż przed rokiem.

Nadzieją napawa fakt, iż we wrześniu br. zaledwie 6,3% firm wskazało na pandemię jako przyczynę wywołującą zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej, inną jednak niż przyczynę zatorów płatniczych oraz problemów z zaopatrzeniem od dostawców. Nie wystąpiły także przypadki zaprzestania produkcji lub wydzielenia produkcji przedsiębiorstwa. Dalsza sytuacja w przemyśle (i nie tylko) będzie zależała od dalszego rozwoju sytuacji epidemiologicznej i ew. drugiego zamrożenia gospodarki (tzw. lockdown). Jeśli do tego nie dojdzie, można prognozować uchronienie się gospodarki od drastycznych konsekwencji w postaci grupowych zwolnień. Dynamika produkcji przemysłowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 7.

Wykres 7.

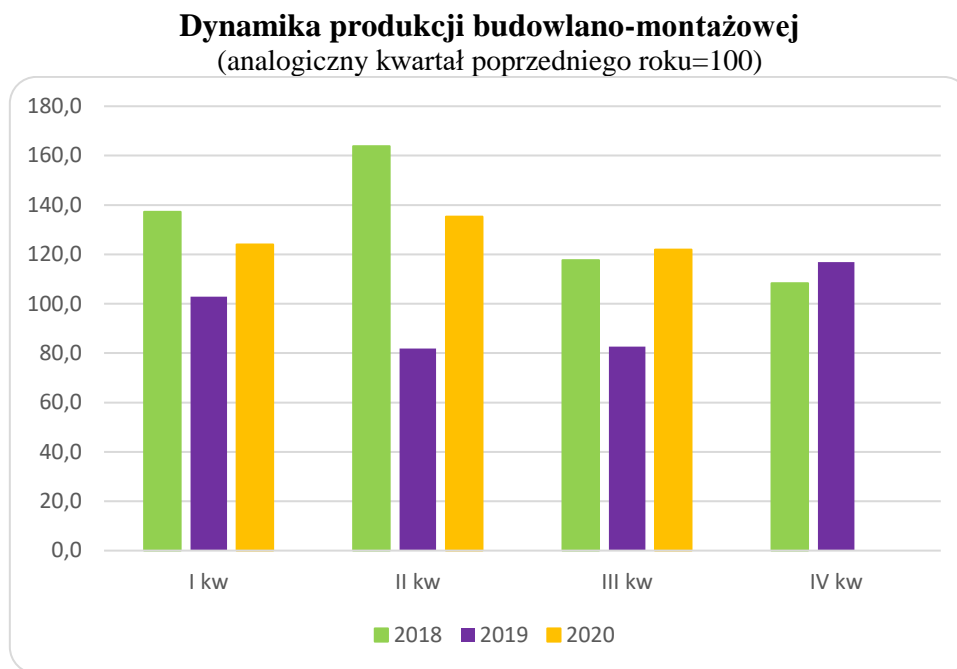
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Wielkość produkcji budowlano-montażowej, obejmująca roboty o charakterze inwestycyjnym i remontowym, zrealizowana na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była na koniec III kwartału 2020 r. o 5,6% wyższa niż przed rokiem i o 5,7% wyższa w porównaniu ze stanem na koniec II kwartału 2020 r.

Budownictwo, pomimo trudnej sytuacji epidemiologicznej, kontynuuje tendencję wzrostową, zapoczątkowaną już w II kwartale br. Sprzyja temu z jednej strony pozytywne oddziaływanie efektu sezonowości, a z drugiej specyfika produkcji budowlanej – nie wymagającej bezpośredniego kontaktu z klientem. Zagrożenia związane z absencją pracowników, brakiem podwykonawców, problemami z pozyskaniem materiałów, logistyką czy choćby kwarantanną po zachorowaniu któregoś z pracowników – formułowane jeszcze w II kwartale br. – jak dotychczas się nie sprawdziły. Co istotne, pomimo wzrostu ryzyka ze strony sektora bankowego i związanych z tym wydłużonych procedur kredytowych, jak dotychczas nie spowodowały zahamowania popytu na rynku budowlanym, a jedynie spowolniły procedurę zakupu nieruchomości. Finansowaniu sprzedaży nieruchomości sprzyjają również niskie stopy oprocentowania kredytów, utrzymywane przez NBP, pomimo rosnącej inflacji. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 8.

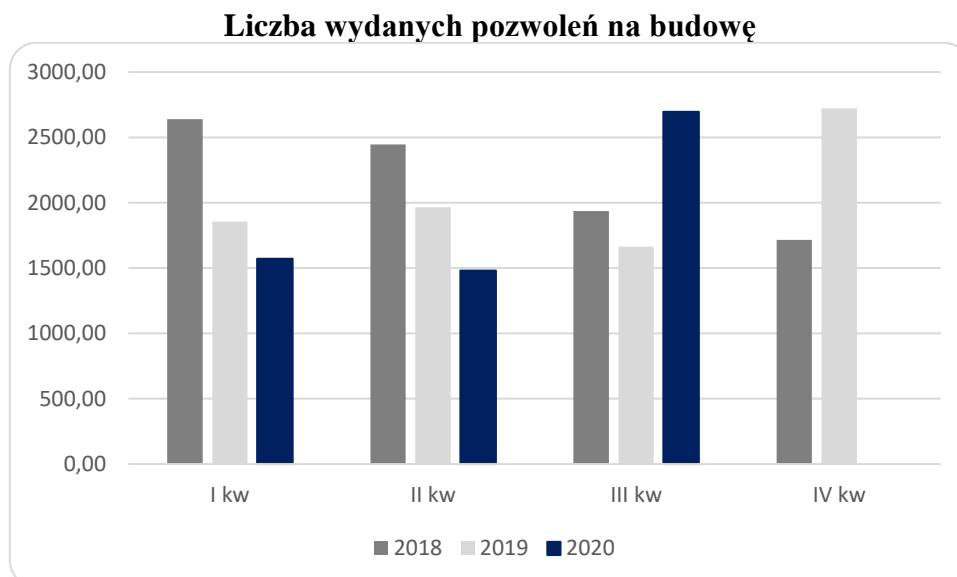
Wykres 8.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W III kwartale 2020 r. starostwa powiatowe wydały 2695 pozwoleń na budowę, tj. o 82% więcej, w porównaniu do danych z II kwartału 2020 r. i o 62% więcej od liczby wydanych pozwoleń w III kwartale 2019 r. Jest to w znacznym stopniu efekt ograniczenia pracy urzędów w II kwartale br. Pomimo ograniczeń ze strony administracyjnej inwestycji tego sektora, wyniki budownictwa oraz to, że nastąpił skokowy wzrost liczby udzielonych pozwoleń na budowę wskazuje, że pandemia koronawirusa jedynie spowolni realizację popytu tego sektora, który bez wątplenia ciągnie w górę gospodarkę regionu Warmii i Mazur.

Wykres 9.

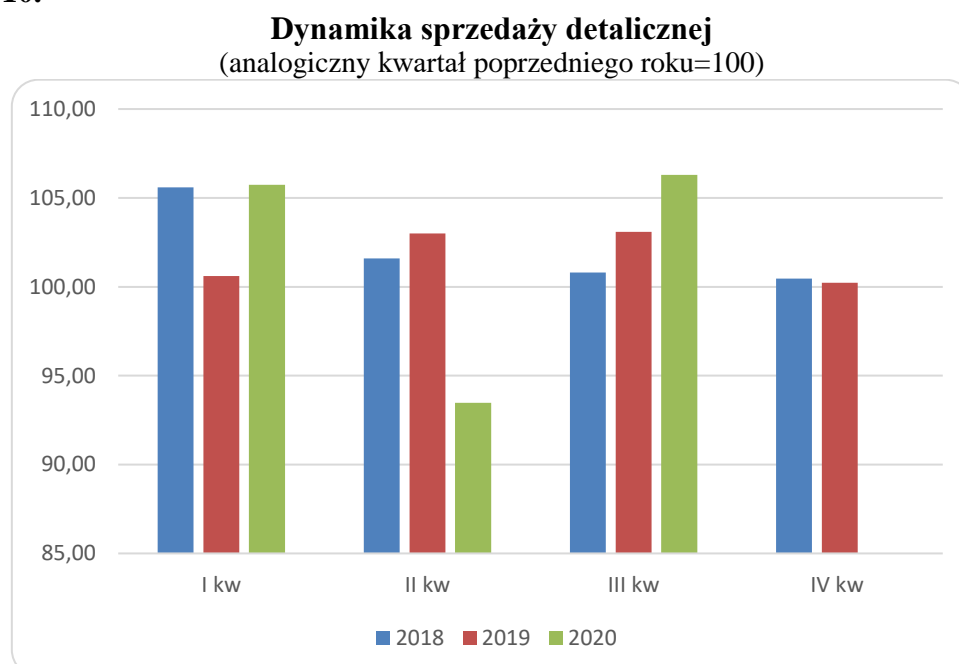
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

W skali całego kraju dynamika produkcji sektora budowlanego kształtowała się w III kwartale 2020 r. odpowiednio: spadek o 11% w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku oraz wzrost o 2,8% w stosunku do poprzedniego kwartału (w poprzednim

okresie było to wzrost o 16%). Kluczowym czynnikiem warunkującym dalszy rozwój inwestycji w budownictwie będzie stabilność finansowa firm budowlanych, wspierana przez sektor bankowy oraz dalszy przebieg walki z pandemią. Zmiany liczby wydanych pozwoleń na budowę w ujęciu kwartalnym zostały zaprezentowane na wykresie 9.

Sprzedaż detaliczna w III kwartale 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim była wyższa o 6,3% w porównaniu do III kwartału 2019. Wartość sprzedaży detalicznej była również wyższa od wyniku z II kwartału br. o 20%. W skali całego kraju sprzedaż detaliczna wzrosła w III kwartale o 2% w ujęciu rocznym, zaś w przypadku zmiany względem II kwartału 2020 r., nastąpił wzrost o 1,7%. Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie warmińsko-mazurskim w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 10.

Wykres 10.

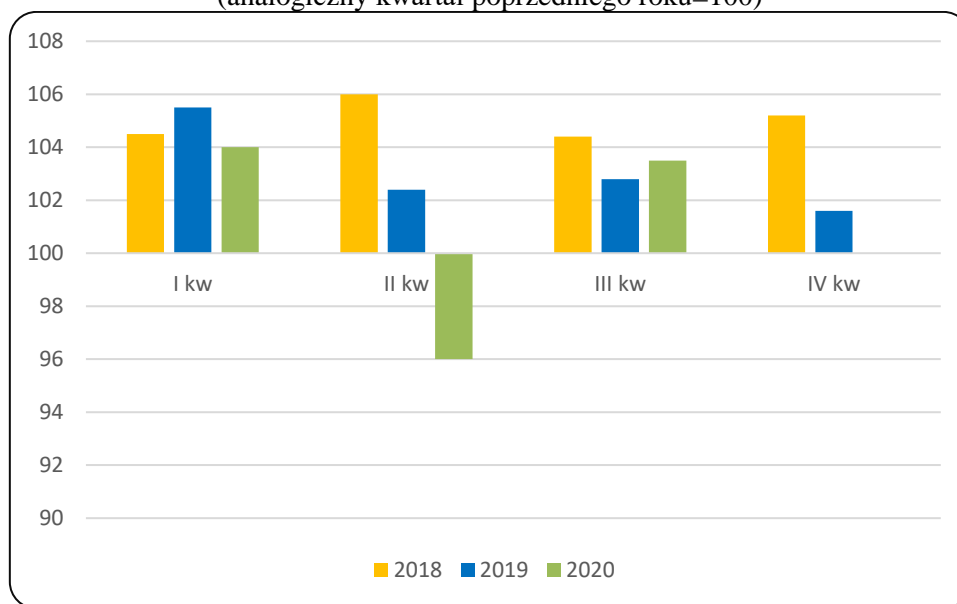
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Podobnie jak to miało miejsce w I i II kwartale br., spadku wartości sprzedaży detalicznej nie należy utożsamiać ze spadkiem konsumpcji, która w większym stopniu przeniosła się do Internetu. Wzrost sprzedaży za pomocą tego kanału wzrósł w III kwartale o 9,5% w porównaniu z II kwartałem br. Największy wzrost sprzedaży internetowej odnotowano w takich branżach, jak: meble, AGD, RTV (+8,6%), pojazdy mechaniczne (+5%), prasa, książki (+3%), żywność, napoje (+1,6%), farmaceutyki (+1,4%). Można przypuszczać, że taka tendencja może się utrzymać w kolejnych okresach, o ile zmianie nie ulegnie sytuacja epidemiologiczna. Na poziom sprzedaży detalicznej w kolejnych miesiącach wpływ mieć będzie również pochodna sytuacji na rynku pracy, która jest niepewna.

Wartość przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim wzrosła realnie (po uwzględnieniu wpływu zmian cen) na koniec III kwartału 2020 r. o 3,5%, licząc rok do roku. W stosunku do poprzedniego kwartału poziom płac realnie uległ zwiększeniu o 1%. Dynamika płac realnych w sektorze przedsiębiorstw w skali całego kraju wyniosła 2,4% w ujęciu rocznym, zaś w relacji do poprzedniego kwartału, poziom płac uległ zwiększeniu o 0,9%. Dynamika realnych wynagrodzeń w ujęciu kwartalnym została zaprezentowana na wykresie 11.

Wykres 11.

Dynamika realnych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw
(analogiczny kwartał poprzedniego roku=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Porównując roczną dynamikę płac w ujęciu realnym w przedsiębiorstwach regionu w kolejnych kwartałach można dostrzec niewielkie odbicie w górę w III kwartale br. Wynika to jednak w znacznym stopniu z zahamowania wzrostu płac w II kwartale br. Wiele firm nie wprowadza znaczących podwyżek płac, z uwagi na trudną sytuację w zakresie płynności finansowej oraz niższy portfel zamówień na najbliższy okres. Podobnie jak w poprzednim kwartale, tempo wzrostu płac w najbliższej przyszłości będzie ulegało obniżeniu w większości branż, za wyjątkiem przedsiębiorstw z branży farmaceutycznej, handlu internetowego oraz dostarczających usługi IT wspierające pracę zdalną.

Opracował:

dr hab. Rafał Warząła, prof. UWM w Olsztynie
Kierownik Katedry Teorii Ekonomii
Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
e-mail: rafal.warzala@uwm.edu.pl